

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 105 042/99-2082
Signatura: bj5cs102.doc

Oblastní pracoviště č. 10
Okresní pracoviště Ústí nad Orlicí

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola: Základní škola Damníkovo, okres Ústí nad Orlicí, PSČ 561 23

Identifikátor ředitelství/IZO: 600 104 851/102 718 971

Ředitel školy: Mgr. Jiří Malich

Zřizovatel: Obec Damníkovo, Obecní úřad Damníkovo č. 9, PSČ 561 23

Příslušný školský úřad: ŠÚ Ústí nad Orlicí

Termín inspekce: 25. - 26. leden 1999

Inspektoři: Ivan Havlík, Mgr. František Víšek

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.
Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Řád školy, rozvrh hodin, hospitační záznamy.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Vzhledem k současnému počtu žáků a jednotlivých tříd má škola pro plnění zvoleného vzdělávacího programu velmi dobré prostorové podmínky.

Pro odbornou výuku jsou ve škole zřízeny pracovní dějepis a zeměpis, fyziky a chemie, přírodopisu, hudební výchovy. Praktické činnosti jsou vyučovány v dobře vybavené školní dílně a cvičné kuchyni. Rozsáhlý a dobře udržovaný je školní pozemek, na kterém jsou i dva skleníky.

Škola má vlastní sportovní hřiště pro míčové hry a sektory pro výuku základních atletických disciplín. Starší tělocvična je asi 200 metrů od školní budovy.

V současné době škola hledá a doplňuje ucelené řady učebnic pro zvolený vzdělávací program. Prostředky, přidělené školským úřadem ve školním roce 1997/1998, jsou pro nákup nových učebnic, pracovních sešitů a učebních pomůcek nedostatečné. Vyhovující je stav učebnic na 1. stupni, kde dostávají žáci každý rok nové pracovní sešity vydávané k jednotlivým titulům.

Funkční žákovská knihovna je umístěna v samostatné místnosti. V současné době má 2 300 knih. Ve školním roce 1997/1998 bylo zakoupeno 53 nových výtisků, převážně encyklopedií.

Některé pomůcky, především nástěnné zeměpisné mapy, jsou zastaralé a neodpovídají současné situaci. Zeměpisné atlasy mají žáci k dispozici pouze ve škole.

Didaktická technika je funkční a při vyučování využívána. Kopírovací přístroj škola nemá.

Nevyhovující je vybavení školy výpočetní technikou. Pro výuku nepovinného předmětu Informatika má škola jediný počítač.

Materiálně technické podmínky jsou spíše podprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Řád školy je koncipován v souladu s ustanovením § 15 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole. Obsahuje zásadní ustanovení zajišťující bezpečnost a pořádek. Ustanovení se týkají všech činností školy a jejich žáků. Ve školním řádu jsou popsána i práva žáků. Týkají se především relaxačních aktivit o přestávkách. V nepříznivém počasí mohou žáci využívat jednu z volných učeben jako malou tělocvičnu. Za příznivého počasí využívají školní dvůr a hřiště. Význam přestávek je snížen jejich zkrácením, které je v rozporu s § 9 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole. Důvodem zkrácení jsou možnosti dopravních spojů přespolních žáků. Ředitelství školy žádalo prostřednictvím Obecního úřadu v Damníkově dopravní podnik o úpravu jízdního řádu. Provedená úprava je nedostatečná.

Kvalita psychohygienických podmínek je snižována i stavebními vlastnostmi budovy školy. V zimním období se týkají především tepelných ztrát. Při převážně sedavém zaměstnání žáků chybí teplotní komfort, který je nezbytný zejména při psaní. Omezeny jsou pak i možnosti větrání. Vítaný je proto připravovaný projekt zateplení vnějšího pláště a oken.

V době inspekce byly zjištěny i prohřešky proti hygienickým zásadám nedostatečným úklidem. Týkaly se jednak znečištěných krytů zářivek, jednak naprosto nevyhovujících podmínek v tělocvičně (vrstva prachu na podlaze a náradí před 1. vyučovací hodinou dne).

V některých třídách jsou značně poškozené tabule, které negativně ovlivňují práci vyučujících a především neprospívají zraku žáků.

Účelná a estetická výzdoba společných prostor a většiny tříd má pozitivní vliv na naladění výchovně vzdělávacího procesu. Vyučující dbali na dodržování psychohygienických zásad i ve většině hospitovaných hodin.

Psychohygienické podmínky jsou spíše podprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Všichni učitelé splňují podmínky pedagogické způsobilosti. Vzhledem k potřebám školy učí na 1. stupni někteří učitelé se způsobilostí pro 2. stupeň. Cizí jazyk naopak vyučuje na 2. stupni učitelka se způsobilostí na 1. stupeň.

Pro výuku anglického jazyka, německého jazyka, fyziky, zeměpisu, občanské výchovy, rodinné výchovy, výtvarné výchovy a tělesné výchovy nemá škola odborně způsobilé pedagogy.

V nejbližší době nejsou kromě odchodu do důchodu očekávány změny složení pedagogického sboru.

Personální struktura školy je spíše podprůměrná,

4 Plnění učebních osnov

Škola se řídí ve všech ročnících vzdělávacím programem č. j. 16 847/96-2 Základní škola. Počty hodin jednotlivých předmětů i celková týdenní dotace v ročnících je v souladu s doporučením vzdělávacího programu.

V hospitovaných hodinách bylo probíráno učivo rozsahem i obsahem odpovídající osnovám vzdělávacího programu.

Kontrolu plnění učebních osnov ztěžuje fakt, že učitelé nevypracovávají tematické plány a to i přesto, že dochází ke změnám v posloupnosti předepsaných témat.

Učební osnovy jsou plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

1. stupeň

Matematika

Vyučování bylo zaměřeno zejména na trvalé osvojení základních vědomostí a dovedností. Nezbytné četné procvičování bylo prováděno v obměnách, pestře a zajímavě. Žáci byli motivováni k vlastní aktivní činnosti. Učitelé využívali možností učebnic i vlastní postupy a prostředky. Hodiny byly dobře organizované. Ve třídě s jediným ročníkem byli žáci vnitřně diferencováni podle stupně zvládnutí učiva. Diferenciace umožnila individuální postupy, včetně zapojení vyšších poznávacích činností, především analýzy a hodnotících soudů. Ve třídě s více ročníky navazovala práce oddělení plynule na sebe. V organizaci vyučovacích hodin bylo pamatováno i na psychohygienicky nezbytnou relaxaci pohybem. Žáci provedli v průběhu hodin velké množství operací. Prokazovali dobré vědomosti a dovednosti.

Hospitované hodiny byly spíše nadprůměrné.

Český jazyk

Výuka českého jazyka odpovídala specifickým cílům předmětu. Rozvíjeny byly všechny složky jazyka. Důležité jevy byly opakovány a prohlubovány s velkou četností. Přesto nebylo vyučování únavné. Učitelé toho dosahovali střídáním postupů a metod, často i herních. Těmito způsoby byly navíc rozvíjeny i obecné vlastnosti osobnosti, především schopnost spolupráce. Výcvik čtení byl kromě zvládnutí samotné dovednosti zaměřen na čtení s porozuměním. Z přečteného literárního textu byly vyvozeny nové mluvnické poznatky. Učivo bylo integrováno s pojmy z prvouky. Rozhovory o obsahu textu obohacovaly slovní zásobu. Nácvik grafické podoby jazyka využíval spojení sluchových a zrakových vjemů. Při objasňování tvrdých a měkkých souhlásek si žáci vytvářeli asociace i s pomocí hmatu a sluchu.

Hospitované hodiny byly nadprůměrné.

Prvouka

Vyučování prvouky neodpovídalo nárokům kladeným na tento předmět. Celá hodina byla vedena pouze verbálně frontálními metodami a zaměřena na pamětní vědomosti. Chybělo důsledné plnění zásady názornosti při vyučování. Zcela absentovalo činnostní učení.

Hospitovaná hodina byla podprůměrná.

2. stupeň

Zeměpis

Předmět je vyučován bez odborné způsobilosti. Dvě sledované vyučovací hodiny měly standardní stavbu, převládá v nich verbální způsob výuky. Při opakování a výkladu učiva byly využity nástěnné mapy a nové žákovské sešitové atlasy. Ve vyučovací hodině v 7. ročníku bylo zavěšení mapy na tabuli pro žáky nevhodné, většina z nich viděla pouze její část. Pro závěrečnou klasifikaci mají vyučující u jednotlivých žáků dostatečný počet známek. Vyučování se vyznačovalo klidnou a přátelskou atmosférou, žáci však byli méně aktivní. Doporučujeme zjednodušit zápisy do sešitů a využít získaný čas pro vhodnější zopakování a ověření, jak žáci pochopili učivo.

Sledované hodiny měly průměrnou úroveň.

Fyzika

Vyučovací hodina odpovídala obsahem i metodickou stavbou specifickým cílům předmětu. Žáci prováděli řadu pokusů a pozorování, nejprve samostatně, později pro upřesnění demonstračně. Z pozorování vyvozovali obecné teoretické závěry. Hodnotu velmi dobře připravené a organizované hodiny snižoval přístup některých žáků. Chybělo jim soustředění na podstatu prováděných pokusů a cílevědomost.

Vyučovací hodina byla spíše nadprůměrná.

Přírodopis

Hospitované vyučovací hodiny byly dobře připravené. V 7. ročníku využila učitelka pro zopakování učiva a vhodnou motivaci žáků doplňovačku, kterou žáci postupně vyplňovali na tabuli. Procvičení učiva pomocí promítaných diapozitivů potvrdilo, že žáci mají dobré znalosti z přírodopisu. V této části hodiny byli žáci aktivní a dobře spolupracovali s učitelkou.

Ve vyučovací hodině přírodopisu v 6. ročníku vyučující použila při opakování učiva dostatečné množství dobře zvolených přírodnin. Při výkladu nového učiva vedla učitelka hodinu komunikativní metodou. Pozitivní bylo, že všichni žáci dostali možnost prakticky se seznámit s mikroskopem. Názorné vyučování je plně zaujalo. I v této hodině prokázali žáci dobré znalosti učiva.

Doporučujeme redukovat množství nového učiva - nových pojmů v jedné vyučovací hodině.

Celkově měly vyučovací hodiny přírodopisu spíše nadprůměrnou úroveň.

Tělesná výchova

Vyučující nemá pro výuku tělesné výchovy odbornou způsobilost. Hodina tělesné výchovy v 1. ročníku nebyla i přes zjevnou snahu učitele zvládnuta po metodické stránce. Nevhodné bylo, vzhledem k věku žáků, zařazení hodů míčem na koš. Nutná je větší důslednost v požadavcích na správné provedení cviků a při štafetových hrách s míčem je vhodné zaměřit se především na dobrou práci s míčem, než na rychlost provedení. Závěrečné zhodnocení a ukončení hodiny učitelem chybělo.

Hodina tělesné výchovy chlapců v 7. ročníku byla dobře připravená. Rozcvičení a zahřátí organismu žáků bylo dostatečné. Dobře zvládnuté bylo cvičení se švihadlem. V této části hodiny prokázali žáci dobrou fyzickou zdatnost. Pro nácvik prvků košíkové je efektivnější rozdělit žáky na družstva a využít tak prostoru tělocvičny.

Žáci plně respektovali pokyny učitele a měli zájem o aktivní pohyb. V hodině byl patrný individuální přístup učitele, méně pohybově nadaní žáci nebyli stresováni.

Vyučovací hodina v 1. ročníku byla podprůměrná, v 7. ročníku spíše nadprůměrná.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

V 2. pololetí školního roku 1997/1998 prospělo z celkového počtu 67 žáků 1. stupně 65 žáků. Z celkového počtu 100 žáků 2. stupně prospělo 15 žáků s vyznamenáním, 84 žáků prospělo.

Ve školním roce 1997/1998 ukončilo školní docházku v deváté třídě 33 žáků. Dvanáct z nich bylo přijato na střední školy, všichni ostatní na střední odborná učiliště.

Ke srovnání výsledků práce školy je využíváno testování projektem Kalibro. Výsledky řadí školu do pásma průměru.

Škola se podílí na formování osobnosti žáků nejen při vlastním vyučování. V ekologické výchově jsou žáci zapojeni do hnutí Tereza. Výsledky dramatické výchovy byly využity při nastudování divadelní hry. Představení bylo reprízováno nejen pro žáky školy v Damníkově, ale i pro okolní školy, Ústav sociální péče v Annenské studánce a pro rodiče a veřejnost. Výsledky výtvarné výchovy byly využity pro hnutí „Na vlastních nohou“.

Dobrych výsledků dosahují žáci školy v lehkootletických disciplínách na přeborech různých typů.

Výsledky vyučování jsou průměrné.

ZÁVĚRY

Základní škola Damníkov je typickým příkladem jednoho ze současných trendů, který se projevuje prohlubujícími se rozdíly mezi velkými městskými a malými venkovskými školami.

V damníkovské škole jde zejména o nedostatečné vybavení technickými prostředky (osobní počítače, kopírovací přístroj) a nedostatečnou odbornou způsobilost pedagogů. Působení školy navíc ztěžují dopravní možnosti přespolních žáků. Situace nutí vedení školy k úpravám rozvrhu hodin, který je v rozporu s právním předpisem. Přes tyto nedostatky je vlastní průběh vyučování v řadě případů spíše nadprůměrný.

Doporučení:

- Vypracovat tematické plány učiva v jednotlivých předmětech.
- Zajistit zlepšení úklidu, především v tělocvičně.
- Opravit poškozené tabule.
- Zvážit oprávněnost výuky tělesné výchovy v dvouhodinových blocích.
- Zvážit oprávněnost výuky nepovinného předmětu Informatika při současném nedostatečném technickém vybavení.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Ivan Havlík v. r.

člen týmu Mgr. František Víšek v. r.

V Ústí nad Orlicí

dne 8. ledna 1999

Inspekční zprávu jsem převzal dne 19. 2. 1999

razítko

Podpis ředitele školy Jiří Malich, v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	11. 3. 1999	čj.105 088/99-2082
Školský úřad:	11. 3. 1999	Vladimír Kučík v. r.
Rada školy:		

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
4. 3. 1999	105 087/99-2082	Omvlem uvedeno, že škola nemá aprobaci na Rv. [redacted] má aprobaci D-Pcd-Rv.